

Bijlage 2: toelichting op de omgevingsdialoog

1. Inleiding

De Omgevingswet gaat ervan uit dat bij een vergunningaanvraag de initiatiefnemer overleg voert met omwonenden en andere belanghebbenden. Doel van deze omgevingsdialoog is om alle belangen en bezwaren goed in beeld te krijgen en zo mogelijk rekening te houden met wensen vanuit de omgeving. Maar de wet verplicht een initiatiefnemer niet om in gesprek te gaan met de omgeving. Wel heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om gevallen aan te wijzen waarin de omgevingsdialoog wel verplicht is. In die gevallen kan de gemeente besluiten om een aanvraag niet in behandeling te nemen als de omgevingsdialoog niet is gevoerd.

2. Hoe gaat het werken?

Bij een vergunningaanvraag moet de aanvrager verplicht aangeven of hij een omgevingsdialoog heeft gevoerd. Is het antwoord ja, dan moet hij ook aangeven wat de opbrengst was en wat hij er mee heeft gedaan. De gemeente kan een vergunning niet weigeren als er geen omgevingsdialoog is geweest. Maar de gemeente moet wel een goede belangenafweging kunnen maken. Dat kan betekenen dat de gemeente zelf nog belanghebbenden wil horen of de gelegenheid wil geven om op de plannen te reageren. De behandeling van de vergunning kan dan langer duren. Ook als de gemeente vindt dat de omgevingsdialoog onvoldoende was, of dat er belanghebbenden zijn vergeten, kan de gemeente zelf aanvullende informatie ophalen uit de omgeving. Een verplichting kan alleen bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor het college bevoegd gezag is.

3. Soorten aanvragen en procedures

We noemen hier de situaties die zich kunnen voordoen onder de Omgevingswet.

1. Eenvoudige vergunningen. Hierbij gaat het vaak om mogelijkheden die in het omgevingsplan al zijn aangegeven, of die rechtstreeks mogelijk zijn maar wel via een vergunningplicht getoetst worden (bijvoorbeeld om te toetsen of het plan aan de voorwaarden voldoet). Het gaat dan niet om de vraag *of* een activiteit toegestaan is, maar om de *condities waaronder*. In deze gevallen is het niet mogelijk om een omgevingsdialoog te verplichten.
2. Vergunningaanvragen die afwijken van het omgevingsplan. Bij medewerking aan zo'n verzoek kan dat op twee manieren:
 - a. Door een afwijkingsbesluit. Het college is bevoegd om af te wijken van het omgevingsplan, dat heet dan een BOPA: buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De gemeenteraad kan in (een deel van) deze gevallen de omgevingsdialoog door de initiatiefnemer verplicht stellen. Het college (als bevoegd gezag) beoordeelt dan of de omgevingsdialoog voldoende is gevoerd.
 - b. Door het omgevingsplan te wijzigen, waardoor de aanvraag binnen de regels gaat vallen. Bij een wijziging van het omgevingsplan is de gemeente verplicht om de omgeving te betrekken (participatie). Dan is een omgevingsdialoog dus niet aan de

orde, al zal de gemeente een participatietraject vaak samen met de initiatiefnemer uitvoeren.

3. Bij complexere aanvragen is er vaak al overleg tussen initiatiefnemer en gemeente lang voordat er een vergunningaanvraag wordt ingediend. Soms is in het begin nog niet duidelijk of gewerkt gaat worden met een afwijkingsbesluit of een wijziging van het omgevingsplan. En dus of de initiatiefnemer dan wel de gemeente de omgeving betreft. Vaak heeft het in deze gevallen de voorkeur om samen op te trekken en het overleg zodanig te voeren dat het in beide procedures past.